

Téma: Vztahy v rodině a mimo ní - LÁSKA

Ročník: 6. A/B

Podle rámcového vzdělávacího programu:

- **Vzdělávací oblast:** Člověk a zdraví
- **Tematický okruh:** Vztahy mezi lidmi a formy soužití
- **Průřezová témata:** Osobnostní a sociální výchova - vztahy mezi lidmi
- **Integrace mezi vzdělávacími obory:** přírodopis - vznik života, výchova k občanství - vztahy mezi lidmi, dějepis- vývoj vztahů mezi lidmi ve společnosti od minulosti po současnost

Kompetence:

- **Komunikativní:**
 - Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu.
 - Žák naslouchá promluvám druhých lidí, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor.
 - Žák využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.
 - Žák se zapojuje do diskuze a odpovídá na zadané otázky
- **K řešení problémů:**
 - Žák se zamyslí, co si představí pod pojmem láska, co pro něj znamená láska, jak může láska vzniknout, jak se projevuje láska.
 - Žák samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení.
 - Žák výsledky svých činů zhodnotí.
- **Sociální a personální:**
 - Žák spolupracuje ve skupině, řeší problémové situace
 - Žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.
 - Žák přispívá k diskusi celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu,
 - Žák respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.
- **K učení:**
 - Žák se aktivně účastní výuky, hlásí se, odpovídá, je zvědavý na nové poznatky, touží po vzdělání
 - Žák třídí informace.
 - Žák operuje s obecně užívanými termíny.
 - Žák samostatně pozoruje a ze získaných poznatků vyvozuje závěry pro využití v budoucnosti.
 - Žák poznává smysl a cíl učení.

- **Pracovní:**
 - Žák plní zadané úkoly individuálně či ve skupině
 - Žák používá bezpečně materiály, nástroje a vybavení.
 - Žák dodržuje vymezená pravidla

Výchovně-vzdělávací cíle:

- Žák vyjmenuje různé druhy lásky
- Žák popíše, jak můžeme lásku projevovat
- Žák rozezná různé typy lásky
- Žák vyjmenuje různé typy lásky
- Žák vysvětlí hlavní význam lásky
- Žák rozezná lásku od zamilovanosti
- Žák uvede symboly lásky, svátky, ...

Místo realizace: učebna

Časová dotace: 45 min

Pojmy opěrné: blízká rodina, širší rodina, vztah, manželství, přátelství, kamarádství

Pojmy nové: mateřská láska, sebeláska, vlastenectví, homosexuální láska, heterosexuální vztah,

Didaktické prostředky: tabule, pero, arch papíru, psací potřeby, list s úkoly

1. Scénář hodiny

Úvod

- Příchod do třídy
- Zápis absence
- Dotaz: „Kdo si pamatuje, čím jsme se zabývali minulou hodinu?“
- Navážeme na téma přátelství z minulé hodiny
- **Kontrola přípravy na hodinu:**
 - Z minulé hodiny kontrola domácího úkolu – napsat přísloví na téma přátelství min.3
 - Zápis do edookitu, kdo splnil a kdo ne
- **Seznámení s cílem hodiny:**
 - Vědět, co je láska, jak ji rozeznáme od zamilovanosti, jak lásku můžeme projevovat, mezi kým může vzniknout láska, jaké máme typy lásky, znát vlastnosti lásky, jaké by měla mít
- **Motivace: MYŠLENKOVÁ MAPA**
 - Učitel napíše doprostřed tabule „láska“. Žáci si vytvoří myšlenkovou mapu na toto téma. Učitel vyzve žáky, ať chodí k tabuli a napíší, cokoliv je napadne v souvislosti se slovem láska.
 - Pracujeme s mapou v expoziční části výuky, kdy se obracíme ke konkrétním věcem, které žáci uvedli, když mluvíme o daném tématu.

Hlavní část

- **Opakování:**
 - Zopakování, co jsme probírali minulou hodinu – přátelství
 - Otázky, které podává učitel dětem:
 - Co je to přátelství?
 - Jak vzniká přátelství?
 - Jak poznáš opravdového přítele?
 - Jaké vlastnosti by měl mít pravý přítel?
 - Děti by měli odpovídat správně, jelikož se vše probíralo a otázky nejsou složité.
 - Probereme přísloví, které se váže k přátelství (měl by mít vypracované každý, jelikož se jednalo o domácí úkol)
 - Vyzkoušíme, jestli si žáci nějaké pamatují otázkou: „Kdo mi řekne, nějaký citát o přátelství?“
- **Expozice:**
 - Výklad nového učiva:
 - Minulou hodinu jsme se tedy věnovali kamarádství a přátelství. Jedná se o vztahy mezi lidmi. Dalším vztahem mezi lidmi, a nejen lidmi, může být láska. Láska je nejhlubší cit v lidském životě a doprovází nás celý život. Vyvíjí se z přátelství nebo zamilovanosti. Zamilovanost je krátkodobý vztah a láska naopak dlouhodobý.
 - Vznik lásky

- Láska se vyvíjí z přátelství nebo ze zamilovanosti. Je to silný a dlouhodobý cit k nějakému člověku, věci, zvířeti či náboženskému vyznání.
- Typy lásky
 - Existuje více druhů lásky. Láska není jen mezi 2 osobami, ale i mezi osobou a zvířetem, láska k vlasti, sebeláska, mateřská láska, která se váže k dítěti. Lásku můžeme pociťovat i k nějakému idolovi (např. Justin Bieber), láska k náboženství, k jídlu,...
 - Učitel využije učebnici Fraus- Občanská výchova s blokem Rodinná výchova, kde na str. 103 jsou vyobrazené fotografie různých druhů lásky. Úkolem dětí je rozpoznat, o jaký druh lásky se jedná.
 - Přečtou si pohádku, která je uvedena pod obrázky. Budou přemýšlet, jaký typ lásky je zde popsáný.
- Projevy lásky:
 - Otázka k žákům: „Znáte nějaké projevy lásky?“
 - Na základě přečtení pohádky a vyobrazených fotografií, dojdou na to, jak se láska může projevat.
 - „Jak projevuje např. tatínek lásku mamince?“
 - Pokud žáci nedojdou na projevy lásky sami, učitel jim napomůže. Projevit lásku jde mnoha způsoby např. formou milostného dopisu, či v dnešní době SMS, koupí květiny, polibek, držení za ruku, sex, koupí bonboniéry, pozvání na večeři, do divadla, pomoc v domácnosti, podpora ze strany partnera v jakékoliv situaci. „Zaznamenali jste již někdy od někoho projev lásky?“
- Důležité vlastnosti lásky
 - Pokud se jedná o opravdovou lásku mezi 2 osobami, měli by tito lidé být k sobě jací? Jak by se k sobě měli chovat? (otázka k dětem)
 - Jejich odpovědi nám vymezení důležité vlastnosti lásky.
- **Fixace:**
 - Shrnutí daného tématu:
 - Zápis do sešitu- nadpis LÁSKA
 - Láska je kladný emocionální vztah k jiné osobě, věci, myšlence či k sobě samému. Jedná se o dlouhodobý vztah, který je založený na vzájemné důvěře a opoře. Vyvíjí se z přátelství nebo zamilovanosti. Rozdíl mezi zamilovaností a láskou je v tom, že zamilovanost je krátkodobý vztah a láska dlouhodobý.
 - Existuje více druhů lásky. Láska není jen mezi 2 osobami, ale i mezi osobou a zvířetem, láska k vlasti, sebeláska, mateřská láska, která se váže k dítěti. Lásku můžeme pociťovat i k nějakému idolovi, láska k náboženství, k jídlu,...
 - Projevit lásku jde mnoha způsoby např. formou milostného dopisu, či v dnešní době SMS, koupí květiny, polibek, držení za

ruku, sex, koupí bonboniéry, pozvání na večeři, do divadla, pomoc v domácnosti, podpora ze strany partnera v jakékoliv situaci.

- **Aplikace:**

- Učitel rozdělí žáky do skupinek po max. 3 lidech. Každá skupinka řeší nějakou problémovou situaci viz. příloha. Žáci si přečtou uvedený text a řeší zadaný úkol, jak by měli správně jednat podle uvedené definice. Cca 8 minut
- Ve skupině diskutují a přichází na správná řešení.
- Následně dojde ke sdělení každé skupinky, jak by se v dané situaci zachovali, jak by jednali. Žáci by měli rozpoznat, že se ve třídě nacházeli pouze 3 skupiny stejného zadání, a to na základě jejich odpovědí. Poté si přečteme texty, které měli řešit a vyhodnotíme, jestli byl jejich postup v danou chvíli správný.

Závěr:

- Zhodnocení práce žáků, pochvala za jejich přístup a týmovou spolupráci

2. Osnova hodiny

<u>Fáze hodiny</u>	<u>Činnosti vedoucí k naplnění výukových cílů</u>	<u>Forma</u>	<u>Metoda</u>	<u>Čas</u>	<u>Didaktické prostředky</u>
Úvod	Učitel žáky přivítá a zapíše do třídní knihy a seznámí žáky s učivem dnešní hodiny.	Hromadná	Výklad	1 min.	Notebook, internet
Hlavní část	Učitel se žáky zopakuje učivo minulé hodiny (přátelství, kamarádství)	Hromadná	Rozhovor	3 min	Interaktivní tabule, pero
	Pomocí doplňujících otázek, žáci přijdou na téma dnešní hodiny.	Hromadná	Diskuze	1 min	
	Učitel zadá žákům úkol, napsat ke slovu láska co nejvíce pojmů (papír mezi nimi v kroužku, žáci k němu chodí a dopisují své nápady)– tvorba myšlenkové mapy	Hromadná	Diskuze, práce s pojmem	8 min	Papírový arch, psací potřeby
	Poté dojde k rozboru myšlenkové mapy, toho, co žáci ke slovu napsali.	Hromadná	Diskuze	5 min	
	Následně učitel na základě		Popis,	5	

	<p>uvedených slov popíše, jak láska vzniká, jak se projevuje, její rozdíl mezi zamilovaností, různé typy lásky, významné svátky lásky, symboly.</p>		vysvětlení	min	
	Zápis do sešitu	Hromadná	Zápis	7 min	
	<p>Dále budou pracovat žáci. Učitel žáky rozdělí do skupin po max. 3 lidech. Každá skupinka dostane nějakou problémovou situaci, kterou budou muset vyřešit, na základě definice uvedené na papírku. Diskutují ve skupině a přichází na správná řešení.</p>		Kooperativní práce	8 min	Zadání na papírku
	<p>Sdělení každé skupinky, jak by se v dané situaci zachovali, jak by jednali. Poté si přečteme texty, které měli řešit a vyhodnotíme, jestli byl jejich postup v danou chvíli správný.</p>		Diskuze, práce s listem	8 min	
Závěr	Zhodnocení hodiny, rozloučení	Hromadná	Rozhovor	1 min	

3. Teoretická příprava na hodinu

Láska:

Láska je psychický stav, kdy mezi dvěma lidmi se utvoří citové pouto, které je mnohem silnější, než u kamarádů a přátel. Dlouhodobý vztah založený na vzájemné důvěře a opoře. Z psychologického pohledu je láska primární lidskou potřebou. Vyvíjí se z přátelství nebo zamilovanosti. Partneři by se měli navzájem znát a respektovat. Velmi často se neohlíží ani na skutečné vlastnosti toho, do koho jsme zamilovaní.

Jaký je rozdíl mezi zamilovaností a láskou? Zamilovanost je rychle vzniklý stav, který nemusí mít dlouhé trvání. Typický je nekritický přístup k vlastnostem toho, koho milujeme.

Typy lásky:

Interpersonální (mezilidská) láska

neboli láska mezi lidmi. Silné citové zaujetí k jiné osobě (nebo osobám), spojené se šťastnými pocity v přítomnosti milované osoby. oboustranný vztah, tak i jednostranný neopětovaný cit.

I zde lze rozlišit více druhů mezilidské lásky. Nejčastěji se rozdělují tyto významy:

- **„klasická“ láska:** Silný citový vztah mezi dvěma osobami, který je založený na vzájemné znalosti a důvěře. Jedná se prakticky o velmi pevné přátelství, které je většinou provázené sexuálním stykem. „Milenecká láska se v ideálním případě transformuje v lásku manželskou. Ta se opírá o tři S: stesk, soucit, starost. Stesk po partnerovi v odloučení, soucit s jeho bolestí a starost, aby se mu něco nestalo. Pokud to cítíte, máte toho druhého člověka rád.
- **zamilovanost:** emoční stav vyznačující se touhou a závislostí na předmětu touhy, kdy člověka v nepřítomnosti druhého tíží stesk, někdy i žárlivost. Ve stavu zamilovanosti jedinec zcela přehlíží chyby a nedostatky druhého.
- **platonická láska:** podobný klasické lásce (zamilovanosti), ale bez přítomnosti sexuality. velmi často označuje láska neopětovaná (obzvláště v pubertálním věku), je to mylné
- **mateřská (příbuzenská) láska:** pečováním o druhého a plnění jeho potřeb.
- **láska k idolu:** velmi častá v pubertálním věku.

Sebeláska

Zdravé sebevědomí se dá označit za lásku k sobě samému. Ochotu člověka dbát o své tělo, zlepšovat se jak po fyzické, tak duševní stránce a tolerovat některé své nedostatky.

Impersonální (neosobní) láska

Sem spadá láska ke zvířatům, předmětům, hodnotám, nebo činnostem, většinou bez sexuálního faktoru. I tato kategorie je velmi subjektivní a obtížně definovatelná, lze tu ale rozlišit několik nejznámějších druhů impersonální lásky:

Láska k vlasti (vlastenectví) - je láska k vlasti nebo k určitému zeměpisnému, společenskému, ekonomickému, politickému a kulturnímu prostředí, v němž národ existuje.

Láska k lidstvu - jako k celku, protože zde nejde přímo o lásku k lidem jako jednotlivcům, ale spíše o lásku k ideji lidstva a jeho hodnotám.

Další druhy jsou např. láska k jídlu, náboženství, penězům, zvířatům, hudbě, ke své práci, k určitému předmětu ve škole atd.

Vyznání lásky

Vyznamenat lásku jde mnoha způsoby. Můžeme složit báseň, píseň, koupit oblíbenou čokoládu, růži, nějaký zážitek, či jen tak druhého pohladit po vlasech, pochválit a říci, že jej milujeme, a že je nám s ním dobře. Můžeme posílat zamilované SMS, či emaily. Nejlepší a nejsnadnější formou je však, říci to danému jedinci do očí. V dnešní době se oslavuje láska na den Sv. Valentýna. Tento svátek došel do ČR z anglosaských zemích (J a V VB.) a slaví se každoročně 14. února jako svátek lásky a náklonnosti mezi intimními partnery. Je to den, kdy se tradičně posílají dárky, květiny, cukrovinky a pohlednice s tematikou stylizovaného srdce, jako symbolu lásky. V poslední době se tento svátek šíří i v kontinentální Evropě, do určité míry z komerčních důvodů.

Legenda také říká, že tento den začal být známý jako Den svatého Valentýna až díky knězi Valentýnovi. Claudius II., vládce Říma, zakazoval svým vojákům, aby se ženili nebo jen zasnubovali. Báł se, že by chtěli zůstat doma u svých rodin a nešli do boje. Valentýn vzdoroval vládci a tajně oddával mladé páry. Byl zatčen a později popraven 14. února. Svátek splynul s oslavami mučednictví svatého Valentýna a vznikl romantický svátek, který je nyní 14. února slaven.

Symbol lásky

Nejčastějším symbolem lásky je srdce. Pokud bychom chtěli zmínit nějakého boha jedná se o Amora, či Afrodita.

Příloha:

1. Otázky k vyplnění času:

a. Láska je, když...

Zamysli se, jak si představuješ lásku a doplň větu (nebo více vět), začínající takto:

Láska je, když ...

b. Přemýšlíme

Je láska něco, co se přihodí náhodou, nebo něco, co můžeme ovlivnit?

Lze ji nějakým způsobem získat, nebo musíme čekat, zda si k nám najde cestu?

2. Láska = chtít to nejlepší pro druhého

Diskutujte společně ve své skupině nad jednou z následujících situací, jak byste měli jednat, abyste se zachovali podle definice lásky.

1. skupina

Jedna z tvých nejbližších přítelkyň je velmi nešťastná. Má pocit, že ji nikdo nemá rád. Lidé ji odmítají, protože bývá často velmi náladová. Jak by ses měl zachovat, abys jednal podle definice: Láska = chtít to nejlepší pro druhého?

2. skupina


Zjistíš, že někdo z tvých přátel užívá drogy, ale domníváš se, že o tom nikdo jiný nic netuší. Jestliže na to někdo přijde, tvůj přítel bude mít problémy. Jak by ses měl zachovat, abys jednal podle definice: Láska = chtít to nejlepší pro druhého?

3. skupina

V současné době je tvůj život doma opravdu nesnesitelný. Připadá ti, že tě matka neustále za všechno sekýruje a kárá, a to nejenom za to, co se ti nedaří. Skutečným důvodem její špatné nálady je, že otec odešel před měsícem z domova kvůli jiné ženě. Jak by ses měl vypořádat s touto situací, abys jednal podle definice: Láska = chtít to nejlepší pro druhého?

Příloha č.3:



ŽIVOT V RODINĚ A MIMO NI



Materička
Svabinský
(1873 – 1962),
český malíř a grafik.

Podívej se na reprodukci jednoho z nejkrásnějších obrazů Mase Svabinského. Obraz se jmenuje Splynutí duší.

T Vyhledej si obrázek nebo citát vyjadřující lásku mezi mužem a ženou a napiš si ho do sešitu.

? Dokážeš k sobě správně přiřadit tyto slavné literární a historické dvojice?


Romeo a Kleopatra	Orfeus a Líbuše
Přemysl a Penelopé	Břetislav a Euridyka
Caesar a Jiřka	Odyseus a Julie

? Znáš příběh alespoň jednoho páru? Vyprávěj. Byla jejich láska vždy šťastná?

ŽIVOT V RODINĚ A MIMO NI

? Zopakujme si, jak se nazývá láska mezi rodiči a dětmi.

OB Čeká tě velmi obtížný úkol. Podívej se na fotografii a zkus vyjádřit pocity matky.



Kováčková matka

T Možná ti napoví tato stará pohádka.

Jeden král stál před úkolem téměř neřešitelným. Dvě matky ho žádaly, aby rozsoudil jejich spor. Přehly se o malé dítě.
„Je to mé dítě, patří mně!“
„Ne, králi, to dítě je moje, já jsem jeho matka!“
„Ne, ne, králi, tu žena lže!“
A tak stále dokola.
Král byl ale moudrý a jedno řešení našel.
„Dobře tedy. Skatečnou matku těžko určit. Zbývá mi jediná možnost. Věřím, že se mnou budete obě souhlasit. Dítě dám rozpálit a každá z vás dostane polovinu.“
První žena se poklonila a pravila:
„Spravedlivě jsi rozhodl, pane.“
Ale druhá žena klekla na kolena a plačíc prosila:
„Králi, nejvznešenější prosím, neublížuj dítěti. Vzdávám se své poloviny. Ať si ta žena dítě ponechá.“
Král moudro poznal, která žena je skutečnou matkou, a podvodnici přišel potrestat.


? V pohádce je vyjádřen tentýž pocit jako na fotografii. Zná bo každá maminka. Dokážeš jej pojmenovat?

Shrnutí:
Přátelství a láska patří k největším životním hodnotám. Či život bohatším a krásnějším.

Symbolem lásky je srdce. Co znamená, když se řekne:

- státní mi srdce
- akceptuji mi srdce
- máte rezervované srdce
- kováči mi srdce
- netuší srdce
- mají obě srdce
- má velké srdce

Jak se ve slyšeném příběhu rozpadla přátelství rodičů nebo rodičů matky s dítětem?



Matka z Křídla
Janů Křídla, vlna
přírodního hedvábí
zřejmě roku 1880
v Opatově (ok. Klatovsko,
Středoč.)

104

105

Příloha č. 4



Možná ti napoví tato stará pohádka.

Jeden král stál před úkolem téměř neřešitelným. Dvě matky ho žádaly, aby rozsoudil jejich spor. Přely se o malé dítě.

„Je to mé dítě, patří mně!“

„Ne, králi, to dítě je moje, já jsem jeho matka!“

„Ne, ne, králi, ta žena lže!“

A tak stále dokola.

Král byl ale moudrý a jedno řešení našel.

„Dobře tedy. Skutečnou matku těžko určím. Zbývá mi jediná možnost. Věřím, že se mnou budete obě souhlasit. Dítě dám rozpálit a každá z vás dostane polovinu.“

První žena se poklonila a pravila:

„Spravedlivě jsi rozhodl, pane.“

Ale druhá žena klekla na kolena a plačíc prosila:

„Králi, nejvroucněji tě prosím, neublížuj dítěti. Vzdávám se své poloviny. Ať si ta žena dítě ponechá.“

Král snadno poznal, která žena je skutečnou matkou, a podvodnici přísně potrestal.



V pohádce je vyjádřen tentýž pocit jako na fotografii. Zná ho každá maminka. Dokážeš jej pojmenovat?

Literatura:

MATOUŠEK, O. *Rodina, jako instituce a vztahová síť*. Praha: Portál, 1997. ISBN 80-864-189-19.

VÁGNEROVÁ, M., *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.

WILLI, Jürg. *Psychologie lásky: osobní rozvoj cestou partnerského vztahu*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2011. Spektrum (Portál). ISBN 978-80-7367-895-1.

<https://cs.wikipedia.org/wiki/L%C3%A1ska>

<https://www.partnerske-vztahy.eu/co-je-to-laska/>